

Motieven studiekeuze

**Een onderzoek naar de motieven van
eerstejaarsstudenten binnen de School of Social Work**

**Onderzoeksproject: SWSP61OND
Major 6
Niveau: bachelor
Versie: SPH voltijd
School of Social Work 2009/ 2010**

Door:

Roy Visser S1003384

en

Evelien in 't Veld S319084

**Opdrachtgever: het Managementteam van de
School of Social Work van hogeschool
Windesheim: Rinske Tolsma**

Begeleider: Adinda Veldwijk

Inhoudsopgave:

- Voorwoord	Blz. 3
- Samenvatting	Blz. 4
- Hoofdstuk 1: Inleiding	Blz. 5
- Hoofdstuk 2: Methoden	Blz. 9
- Hoofdstuk 3: Resultaten deel 1	Blz. 11
- Hoofdstuk 3: Resultaten deel 2	Blz. 17
- Hoofdstuk 4: Conclusies en aanbevelingen	Blz. 33
- Hoofdstuk 5: Literatuurlijst	Blz. 37
- Bijlage: De enquête	
Bijlage 1: Begeleidende brief aan de SLB docenten	Blz. 38
Bijlage 2: Begeleidende brief bij de enquête	Blz. 39
Bijlage 3: De enquête	Blz. 40

Voorwoord

Dit onderzoek is gedaan als afstudeeropdracht voor de School of Social Work en tevens onze opleiding SPH aan de Hogeschool Windesheim in Zwolle. Wij hebben de mogelijkheid benut om te solliciteren op een afstudeerproject om de motieven van eerstejaars studenten te onderzoeken met betrekking tot studiekeuze. Vervolgens hebben we het project toegewezen gekregen. Het project heeft niets te maken met onze studierichtingen Jeugd en Gezin en Psychiatrie en Verslavingszorg. Het project heeft echter wel te maken met ons eerste jaar en de daarbij horende keuzes. Met dit onderzoek hopen wij dan ook onze vierjarige studie af te ronden.

Zonder hulp hadden we dit onderzoek in de tijd van een halfjaar nooit kunnen volbrengen. Onze dank gaat uit naar Rinske Tolsma die onze opdrachtgeefster is geweest namens het Management Team van de School of Social Work, maar ons ook op vele vlakken rondom dit onderzoek heeft geholpen. De SLB docenten die ons geholpen hebben met het verspreiden van de enquête en in het speciaal Geertje Grooten die zich in meerdere opzichten voor ons heeft ingezet. De dames en heren van de administratie, en de docenten die we spraken over dit onderzoek en ons hebben voorzien van inzichten. Adinda Veldwijk die ons heeft geholpen alle informatie te ordenen en ons steeds weer heeft voorzien van feedback. En natuurlijk de studenten die de enquêtes hebben ingevuld, zonder hen was er geen onderzoek mogelijk geweest.

Wij hopen dat dit onderzoek bijdraagt aan de instandhouding en verbetering van het propedeusejaar, maar ook de weg heeft vrijgemaakt voor vervolgonderzoek gezien de hele School of Social Work.

Roy Visser en Evelien in 't Veld,

Mei/ juni 2010

Samenvatting

Dit onderzoek is tot stand gekomen door het managementteam van de School of Social Work (SSW) van Hogeschool Windesheim te Zwolle. Er werd door hen een ontwikkeling waargenomen waarin de opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening (MWD) meer gekozen werd dan voorheen. De opleiding SPH werd daarentegen minder gekozen dan voorheen. De studentenaantallen binnen de drie opleidingen binnen SSW leken niet meer constant, maar aan verschuivingen onderhevig. De verschuivingen in studentenaantallen waren een vermoeden en niet nader onderzocht.

De vraag ontstond wat de redenen voor deze vermoedelijke verschuivingen zijn in de studiekeuze van studenten. Hierbij rekening houdend met verschillende factoren zoals de werkvelden, invloed van de media/pers en de beïnvloeding van de voorlichtingen binnen de Hogeschool Windesheim.

De hoofdvraag die binnen dit onderzoeksproject ontstond luidt als volgt:

Welke motieven liggen ten grondslag aan de vermoedelijke verschuiving en in de keuze voor de studierichting die studenten maken binnen de School of Social Work, zowel bij de instroom als gedurende of na het eerste jaar.

Uit bestudering van de studentenaantallen (instroomcijfers) vanaf 2006 t/m 2008 werd duidelijk dat er inderdaad een verschuiving van studenten in de verschillende studierichting heeft plaatsgevonden. Namelijk dat de opleiding SPH kleiner werd en de opleiding MWD groter. De opleiding SPH is echter nog steeds de grootste van deze twee genoemde opleidingen. Hiermee is het vermoeden bevestigd.

Om zicht te krijgen op de verschuiving van studentenaantallen in het studiejaar 2009/2010 en de studiemotieven van eerstejaars studenten is gebruik gemaakt van een kwantitatieve schriftelijke survey methode d.m.v. een enquête. De enquête is uitgezet binnen twee onderzoeksgroepen: de voltijd studenten en de verkort voltijd studenten. Deze twee groepen zijn als één groep verwerkt. Het gaat om alle eerstejaars studenten die begonnen zijn in september 2009 en in februari 2010 die een voltijd studie volgen.

De onderzoekspopulatie bestond uit ongeveer 393 studenten. Dit aantal is niet zeker, omdat de studenten die gestopt zijn niet altijd traceerbaar zijn in de administratie. Hierop is een respons van 252 ingevulde enquêtes dat is 64,12%.

Na het verwerken en de bestudering van de ingevulde enquêtes bleken er onderwerpen die duidelijk invloed hebben gehad op de studiekeuze. Dit zijn de SLB docenten, schoolvakken en de persoonlijke en of directe omgeving. In de open vraag naar wat nu werkelijk invloed heeft gehad op de studiekeuze waren de antwoorden veelal hetzelfde zoals interesse, gevoel, "lijkt me leuk".

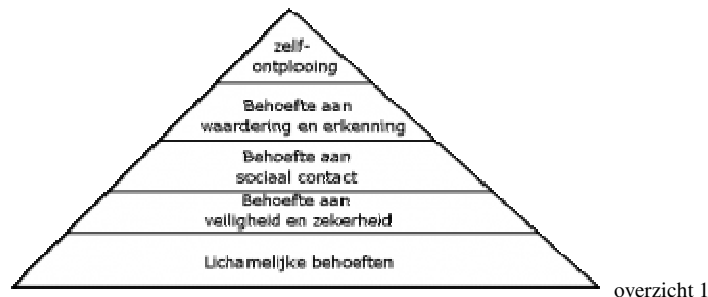
De studenten gaven aan dat zij bepaalde motieven hebben m.b.t. hun studiekeuze, hoewel er in de resultaten van de enquête te zien is dat zij niet helemaal bewust zijn van wat werkelijk invloed heeft gehad op de studiekeuze. De studenten lijken ambivalent, ze geven tegenstrijdige motieven bij verschillende vragen over hetzelfde onderwerp. De formulering van de vragen met hetzelfde onderwerp lijkt iedere keer een ander gevoel op te roepen bij de studenten.

Hoofdstuk 1: Inleiding

De natuur van ieder mens is er op uit mogelijkheden en talenten tot ontplooiing te brengen, zowel op sociaal gebied zoals vriendschap met vrienden en vriendinnen als op maatschappelijk gebied zoals werk en studie. Ieder persoon heeft in het leven een doel voor ogen en wil dit graag behalen. De Amerikaan Abraham Maslow 1908-1970 ontwikkelde een theorie over motivatie (Maslow 1982). Deze theorie wordt weergegeven in een piramide en is een model dat vandaag de dag nog steeds ons gedrag verklaart (Maslow 1934).

Het principe is dat er zes fundamentele behoeften zijn van de mens (zie overzicht 1). Deze behoeften zijn hiërarchisch gerangschikt en begint bij niveau 1, en loopt op naar niveau 5. Een behoefte van een hoger niveau kan zich pas ontwikkelen als er aan de lagere is voldaan (Maslow 1982).

1. lichamelijke behoeften
2. behoeften aan veiligheid en zekerheid
3. behoefte aan sociaal contact
4. behoefte aan waardering en erkenning
5. zelfontplooiing

Behoeften hiërarchie van Maslow (1934)

Het eerste niveau gaat over de lichamelijke, de primaire behoeften: Dit zijn fysiologische behoeften. De mens heeft behoefte aan voedsel, lucht, slaap, warmte, contact. Als deze behoeften niet bevredigd zijn, zullen mensen niet gemotiveerd zijn om met andere niveaus bezig te zijn. Daarop volgt de tweede behoefte aan veiligheid en zekerheid: hierbij gaat het om in het contact met anderen te mogen zijn wie je bent. Dit geeft een gevoel van geborgenheid, vertrouwen en zekerheid. Er is fundamentele ontspannenheid. Als er geen veiligheid en zekerheid is, is er het gevoel van angst en bedreiging (Winkelaar 1996). Daarop volgt het derde niveau van de piramide de sociale behoeften. Mensen willen er graag bij horen, er is behoefte aan contact met anderen. Als deze behoefte er niet is, is er een gevoel van eenzaamheid en alleen en onbegrepen voelen (Winkelaar 1996). Hierna volgt het vierde niveau namelijk de behoefte aan waardering en erkenning: dit is de behoefte om iemand te zijn, die wil presteren, de behoefte heeft om erkend te worden. Waardering voor bijvoorbeeld het afgeleverde werk. Aanzien bij anderen is belangrijk, wanneer dit niet aanwezig is voelt men zich mislukt. Dit kan leiden tot een minderwaardigheidscomplex. Wanneer er aan bovenstaande vier behoeften is voldaan en deze zijn bevredigd is er ruimte om te werken aan zelfontplooiing, dit is niveau vijf in de piramide de behoefte aan zelfontplooiing: dit omvat het willen ontdekken van nieuwe wegen. De mens heeft verlangen naar verdere ontwikkeling en wil nieuwe ervaringen opdoen. Als deze behoefte er niet is ontstaat er saaiheid en verveling. Het ontbreken van groei kan leiden tot stilstand en achteruitgang in de ontplooiing van de mens zelf (Winkelaar 1996). Mensen die zichzelf ontplooiën zijn onafhankelijk en hebben originele speelse zienswijzen Hun houding is vaak speels net als bij een kind. De meeste kinderen verliezen deze houding wanneer ze gesocialiseerd raken. Door de grote behoefte ergens bij te horen (niveau 3 van de piramide), passen mensen zich sterk aan (Maslow).

Halverwege de 20e eeuw ontstond een stroming in de psychologie die als humanistische psychologie bekend werd waar Maslow een grondlegger van was. Het wordt ook wel de psychologie van de derde weg genoemd. Deze formulering maakt het streven ervan duidelijk: een alternatief bieden voor de twee dominerende stromingen in de psychologie die er in die tijd zijn, de dieptepsychologie (psychoanalyse) en het behaviorisme. In het humanistische alternatief wordt de mens gezien in zijn volledigheid; als creatief, groeiend, betekenisgevend, waarderd wezen. Het serieus nemen van de volledige mens, sluit aan bij de humanistische levensbeschouwing (Rogers 1961).

Deze stroming steunt de rijpingsgedachte want motivatie bij anderen kan ook vergroot worden, een leraar moet bijvoorbeeld niet alleen begeleidend, maar ook inspirerend zijn. Als hij met voorbeelden komt die indruk maken, waarmee studenten zich kunnen identificeren, dan worden ze op hun emotionele systeem aangesproken. Daardoor wordt informatie beter opgenomen. Wanneer een verhaal emotie oproept, doet dat iets met de neurotransmitters in de hersenen waardoor zo'n verhaal vanzelf makkelijker wordt opgeslagen. De stof moet dus zodanig aangeboden worden dat er persoonlijke betrokkenheid wordt opgewekt (Jolles 2009)

Maslow formuleerde een aantal ideeën. Zo zegt hij bijvoorbeeld dat mensen een essentiële, biologische innerlijke aard hebben die de behoeften en impulsen tot groei en zelfactualisering omvat. Maar dat de innerlijke aard van de mens niet sterk is, en dat hij makkelijk wordt overrompeld door factoren als verwachtingen, leerprocessen of angst (Delfos 2005).

Er zijn factoren die de mens er van afhoudt zich te ontwikkelen. Als we die factoren weg zouden kunnen nemen, dan zouden er oneindig veel meer mogelijkheden kunnen worden gerealiseerd dan nu gebeurt. Er wordt nu slechts een fractie van de potentiële mogelijkheden benut. Om te weten te komen welke factoren dat zijn en om dit te doorgronden is het belangrijk te weten door welke motivaties een mens zoal gedreven wordt in zijn leven (Maslow 1934)

Om keuzes te kunnen maken hebben mensen motivatie nodig, om datgene wat zij voor ogen hebben te kunnen gaan uitvoeren. Motivatie komt van het Latijnse 'movere', dat 'bewegen' betekent. Een ander woord voor motivatie is 'beweegreden' of 'drijfveer' (Winkelaar 1996). Het woord 'motivatie' heeft daarom betrekking op een stimulans of een prikkel: een reden om actie te ondernemen. Adolescenten ondergaan een sociaal- cognitieve ontwikkeling. De cognitieve vaardigheden die zij ontwikkelen stellen hen in staat kritischer en afstandelijker hun sociale omgeving te bekijken (niveau 3 van de piramide van Maslow: Sociale behoefte). De ouders zijn wat dit betreft als eerste aan de beurt. Tegenover volwassenen hebben jongeren het nodig de verkregen cognitieve vaardigheden te oefenen. Door dit te uitten voelt de jongere zich gehoord, ze willen hun mening laten weten. Hier willen zij niet veroordeeld over worden, vooral niet door de ouders. De adolescent heeft de mening van zijn ouders niet nodig. Het moeten aanhoren van iemand anders zijn mening stopt dan ook het denkproces. Door op de mening van de jongere door te vragen wordt het denkproces van de jongere juist gestimuleerd en zullen zij vaak de argumenten daarbij noemen die de volwassene of de ouder had willen aanvoeren. Deze argumenten komen uit henzelf en ze zijn daardoor veel effectiever (Delfos 2005). In deze benaderingswijze van adolescenten zullen zij de behoefte aan erkenning en waardering (niveau 4 van de piramide) voelen, en kunnen ze daarin bevredigd worden en zo doorgaan naar het niveau van zelfontplooiing (niveau 5 van de piramide).

De schoolcarrière van adolescenten is een belangrijk element in de ontwikkeling. De school heeft veel invloed op de cognitieve, emotionele en morele ontwikkeling van de student. De school is echter nog te weinig ingesteld op adolescenten die dus gebaat zijn bij een manier van leren waarin hun denkproces door doorvragen gestimuleerd wordt. De leraar maakt immers de dienst uit. De lessen bestaan uit kennisoverdracht en daarmee wordt een passieve sfeer gecreëerd. Het is dan ook niet zo raar dat jongeren ontsappingsgedrag laten

zien, zoals bijvoorbeeld spijbelen en zich onttrekken van huiswerkopdrachten. Toch laten de studenten zien dat zij moeite doen voor het diploma en in veel gevallen doorstuderen zonder dat de leerplicht dat van hen eist (HBO). De motivatie tot leren is dus wel zeker aanwezig bij studenten maar wordt niet volledig benut in het onderwijs. In het einde van de jaren 70 was er in Nederland een hoge werkeloosheid. Toen ook was er een algemene motivatiecrisis te zien bij studenten in het onderwijs. Terwijl een goede opleiding toch meer garandeert om werkzaam te kunnen zijn in de maatschappij (Delfos 2005).

Nu blijft echter de vraag: hoe precies raken en blijven mensen en in het bijzonder studenten gemotiveerd? Dit vraagstuk is het onderwerp van veel onderzoek en vele artikelen. Motivatie wordt veel gekoppeld aan de termen leren, opleidingen en studie. Dit is bijvoorbeeld te zien bij de PISA-bevraging (Programma for International Student Assessment) (2000) die leerattitudes onderzocht geconcentreerd rond de aspecten: motivatie, geloof in eigen kunnen en leerstrategieën (PISA 2000). Acedemie Sociale Studies (2009) van Christelijke Hogeschool Ede heeft onderzoek gedaan d.m.v. de vraagstelling wat de keuze en de motieven achter de keuze van eerstejaars voor de richting MWD of SPH zijn. In dit onderzoek werd er gekeken naar de invloed die de schoolvakken hebben op de definitieve studiekeuze van eerstejaars studenten. Het doel van dit onderzoek was inzicht te verkrijgen in de oorzaken die ten grondslag liggen aan het gegeven dat er een verschuiving is in de keuze na de propedeuse MWD/ SPH die niet overeenkomt met de keuze die de studenten hebben gemaakt aan het begin van het propedeutisch jaar. De uitkomsten hiervan waren dat de schoolvakken gerelateerd aan een studierichting invloed hebben op de studiekeuze. Maar ook persoonlijk contact met docenten niet zozeer tijdens de lessen, maar daar buiten. De financiële vooruitzichten en het maatschappelijk beeld m.b.t. deze opleidingen hebben niet echt effect op de studiekeuze zo luidt de beantwoording op de vraagstelling.

Ook op Hogeschool Windesheim in Zwolle is een dergelijke tendens zichtbaar in de verschuiving van studiekeuzes van studenten in het propedeutisch jaar. Bij de inschrijving voor de opleiding SSW (School of Social Work) kiezen de studenten een van de onderstaande opleidingen, hoewel deze instroomkeuze op dat moment niet definitief is. De keuzemogelijkheden zijn:

1. Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV)
2. Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)
3. Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)

Deze opleidingen kennen veel overeenkomsten en werken daarom samen aan een gezamenlijke Propedeuse. Het voordeel hiervan is, dat de studenten zich het eerste jaar kunnen oriënteren op het brede beroepenveld. Zo krijgen zij de mogelijkheid om te ontdekken waar hen interesses en capaciteiten liggen en beslissen zij na het Propedeusejaar definitief welke van de 3 studierichtingen binnen SSW zij willen gaan volgen.

Het managementteam van SSW heeft een vermoeden dat er een verschuiving plaatsvindt in de studiekeuze die de eerstejaarsstudenten maken. De studierichting MWD wordt steeds vaker gekozen, en lijkt dus groter te worden. De opleiding SPH lijkt minder populair te zijn, hoewel dit altijd de grootste opleiding is geweest. Welke factoren zullen hieraan ten grondslag liggen? Waar baseren studenten de laatste jaren de studiekeuze op? Wat zijn motieven? Dit vormde de aanleiding tot dit onderzoek. De doelstelling van het onderzoek is dan ook om inzicht te krijgen in de motieven van de eerstejaars studenten die ten grondslag liggen aan hun studiekeuze. Zo ontstaat er een beeld van welke factoren er zijn die wel of juist niet beïnvloedbaar zijn in de studiekeuze van eerstejaars studenten.

Om de doelstelling te realiseren is kennis nodig. Kennis van waar de eerstejaars studenten hun studiekeuze op baseren. Om die kennis te verkrijgen is de volgende hoofdvraag geformuleerd: *"Welke motieven liggen ten grondslag aan de en in de keuze voor de studierichting die studenten maken binnen de School of Social Work, zowel bij de instroom als gedurende- of na het eerste jaar."*

De deelvragen in dit onderzoek gaan uit naar verschillende factoren waar de eerstejaars studenten wellicht door beïnvloed worden in hun studiekeuze. De factoren zijn Media zoals tv programma's en nieuwsberichten. Schoolvakken en docenten, omgeving en rolmodellen, voorlichting en werkvelden en het toekomstig salaris.

De antwoorden op deze vragen zal het Management Team van SSW helpen inzicht te krijgen in de motieven van de studenten die de verschuivingen laten zien binnen SSW. Ook zal het antwoord bijdragen aan de verbetering en instandhouding van de opleidingen en de behoeften van de studenten. Kortom, de informatie die dit onderzoek op zal leveren, is voor het Management Team SSW, de leraren die betrokken zijn in het propedeutisch jaar en de toekomstige studenten zeker relevant. De maatschappelijke relevantie bestaat doordat er niet alleen bij SSW Windesheim deze tendens zichtbaar is, maar in Ede is een vergelijkbaar onderzoek gedaan. Dit onderzoek draagt bij aan het creëren van een landelijk beeld van studiekeuzes binnen sociale studies op HBO niveau.

Hoofdstuk 2 Methoden

In dit hoofdstuk staat beschreven welke methodes er zijn toegepast bij het uitvoeren van dit onderzoek.

2.1. Design

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een kwantitatieve survey methode.

2.2. De onderzoeksgroep

Er is een kwantitatief onderzoek gedaan onder een onderzoeksgroep die bestond uit alle eerstejaars voltijd studenten:

- Voltijd 4 jarig, dit zijn studenten met een HAVO diploma of met een niet verwant aan SSW MBO diploma die zijn gestart in september 2009 op Hogeschool Windesheim SSW.
- Voltijd 3 jarig en 3,5 jarig traject. Dit zijn studenten die een MBO diploma hebben dat verwant is aan SSW, waardoor zij een verkort traject doen en gestart zijn in februari 2010.

De onderzoeksgroep bestond uit 393 studenten, verspreid over 33 klassen.

2.3. Procedure

De instroomcijfers die in het vooronderzoek gebruikt zijn, zijn van 2006 t/m 2008 van studenten die gestart zijn in het voltijd traject. Zowel het vierjarig als het 3 en 3.5 jarig traject zijn hierin meegenomen allemaal gestart in september.

Voor de cijfers van de studenten die in 2009 zijn gestart, de onderzoekspopulatie hebben is er een omslag gemaakt in dit onderzoek. In eerste instantie was het de bedoeling om alle voltijd eerstejaars studenten te benaderen die gestart zijn in september 2009. De studenten die in het verkort traject zitten waren echter niet traceerbaar voor. Daarom is besloten om de verkort traject groep wel mee te nemen in dit onderzoek, maar zijn de studenten benaderd die ingestroomd zijn in februari 2010. Zij waren wel traceerbaar en zaten op het moment in dezelfde keuzefase als de eerstejaars die gestart waren in september. Voor de uitkomsten van dit onderzoek zal dit geen verdere consequenties hebben.

Om meer te weten te komen over de trajecten van voorlichting voor de eerstejaars studenten, hebben is er een werkdag meegelopen. Op deze dag is er eerste contact gelegd met docenten die eventueel zouden kunnen helpen met dit onderzoek. De onderzoeksgroep bestaat uit 393 studenten, verspreid over 33 klassen. Dit is een groot aantal om te bereiken. Er is contact gelegd daarover met de opdrachtgever, en met de SLB coördinator van het propedeutisch en eerste jaar. In dit overleg hebben is de uitzetting van de enquête besproken. Via de SLB- coördinator hebben zijn de enquête uitgezet. Via een lijst met welke docenten SLB- lessen verzorgen in het eerste jaar is er gezorgd voor de aanvoer van de enquêtes naar de SLB- docenten, die we in afgesloten enveloppen met een begeleidende brief in hun postvakken zijn gedaan. Alle SLB- docenten werden gevraagd de enquête te verspreiden onder hun studenten. De ingevulde enquêtes konden de SLB docenten in de enveloppen weer bij de SLB- coördinator inleveren. De dataverzameling moest plaatsvinden in 1 week. De eerstejaars studenten moesten 1 à 2 weken daarna hun

definitieve studiekeuze maken.

De enquête is verspreidt en heeft plaats gevonden in week 12, de G lesweek, 3e periode van 2e semester 2010.

2.4. Meetinstrumenten

Omdat het om een grote groep van 393 personen ging is er voor de enquête methode gekozen. Het surveytype dat is gebruikt voor dit onderzoek is een schriftelijke enquête. Op basis van de deelvragen is er een enquête opgesteld van 26 vragen waarbij er de keuze was uit 2 of meerdere antwoorden. De deelvragen werden in de onderwerpen schoolvakken, salaris, voorlichting, vooropleiding, media, omgeving en inhoud van de beroepen ingedeeld. De deelvragen worden beantwoord doordat de onderwerpen uit de deelvragen per onderdeel terugkomen in de enquête. Per onderdeel zijn er 2 tot 5 vragen te beantwoorden. Er waren ook 2 open vragen waarbij de ondervrager een eigen antwoord kon formuleren aan het einde van de enquête. Deze vragen waren meer gericht op het geheel van dit onderzoek. Deze 2 vragen meten ook de betrouwbaarheid van de eerste 23 vragen en de daarbij gekozen antwoorden. de laatste vraag, was de vraag naar de definitieve studiekeuze. Om de onderwerpen ook weer indirect te laten terugkomen in een van de andere onderwerpen, zijn de vragen zo hier en daar ook met elkaar gekoppeld. Zodoende kan de invloed van de onderwerpen dubbel gemeten worden.

2.5. Data-analyse

De studentenaantallen en inschrijfgegevens zijn cijfermatig weergegeven via de schooladministratie. Bij het verwerken van deze gegevens is er gebruik gemaakt van Excel. Vervolgens zijn deze gegevens met behulp van statistieke technieken geanalyseerd. Het onderzoek is voor het grote deel kwantitatief. Kwalitatief onderzoek komt ook voor in dit onderzoek, door de twee open vragen in de enquête. De resultaten van de enquête zijn verwerkt in het programma SPSS. De resultaten zijn in cijfers weergegeven. Er is vooral kwantitatief onderzoek gedaan in cijfers. Door ook kwalitatief onderzoek gedaan te hebben, verhoogt dit de geldigheid van de onderzoeksresultaten. Het naast elkaar gebruiken van kwalitatieve en kwantitatieve methoden wordt ook wel triangulatie genoemd.

Het belangrijkste was in dit onderzoek dat het een betrouwbaar onderzoek zou worden. De respons van de enquête moest daarom goed zijn. Er is in overleg met de opdrachtgever een respons afgesproken van 50%. We hebben uiteindelijk een respons van 64.12%. De cijfers uit SPSS zijn geanalyseerd door vragen te koppelen met elkaar. Aan de hand daarvan is een conclusie geschreven met aanbevelingen.

Hoofdstuk 3 Resultaten studentenaantallen Deel 1

In het eerste deel van dit hoofdstuk is gekeken naar de instroomcijfers van eerstejaarsstudenten in voorgaande jaren. Deze instroomgegevens zijn verkregen via de opdrachtgeefster en het bedrijfsbureau van de School of Social Work (SSW). Deze gegevens zijn in het eerste deel van dit hoofdstuk geordend en toegelicht. Er is rekening gehouden met gestopte studenten. Eerst worden de instroomgegevens beschreven, daarna de stoppers en vervolgens is gekeken naar het totaal aantal studenten. In het tweede deel van dit hoofdstuk zijn de uitkomsten van de enquête geordend en toegelicht.

Inschrijfkeuze van de eerstejaarsstudenten

In de tabellen 1,2 en 3 komen de inschrijfkeuzes en vooropleidingen van studenten naar voren van 2006 t/m 2009. Het gaat hierbij om de groep studenten die een voltijd studie volgen binnen de SSW. Er wordt gekeken naar de cijfers vanaf 2006. In september 2006 is Hogeschool Windesheim gestart met een vernieuwde gezamenlijke propedeuse voor de eerstejaars studenten. De gegevens die zijn gebruikt, zijn van studenten die gestart zijn in september.

Tabel 1: inschrijfkeuze SPH- studenten

Vooropleiding:	2006	2007	2008	2009
HAVO	133	211	193	193
MBO	161	188	180	188
VWO	18	22	18	21
Buitenlands	0	1	0	1
Anders	24	21	11	14
Totaal:	336	443	402	?

Tabel 2: inschrijfkeuze MWD- studenten

Vooropleiding	2006	2007	2008	2009
HAVO	67	79	94	133
MBO	91	102	105	192
VWO	5	7	14	8
Buitenlands	0	1	1	1
Anders	24	22	18	18
Totaal:	187	211	232	?

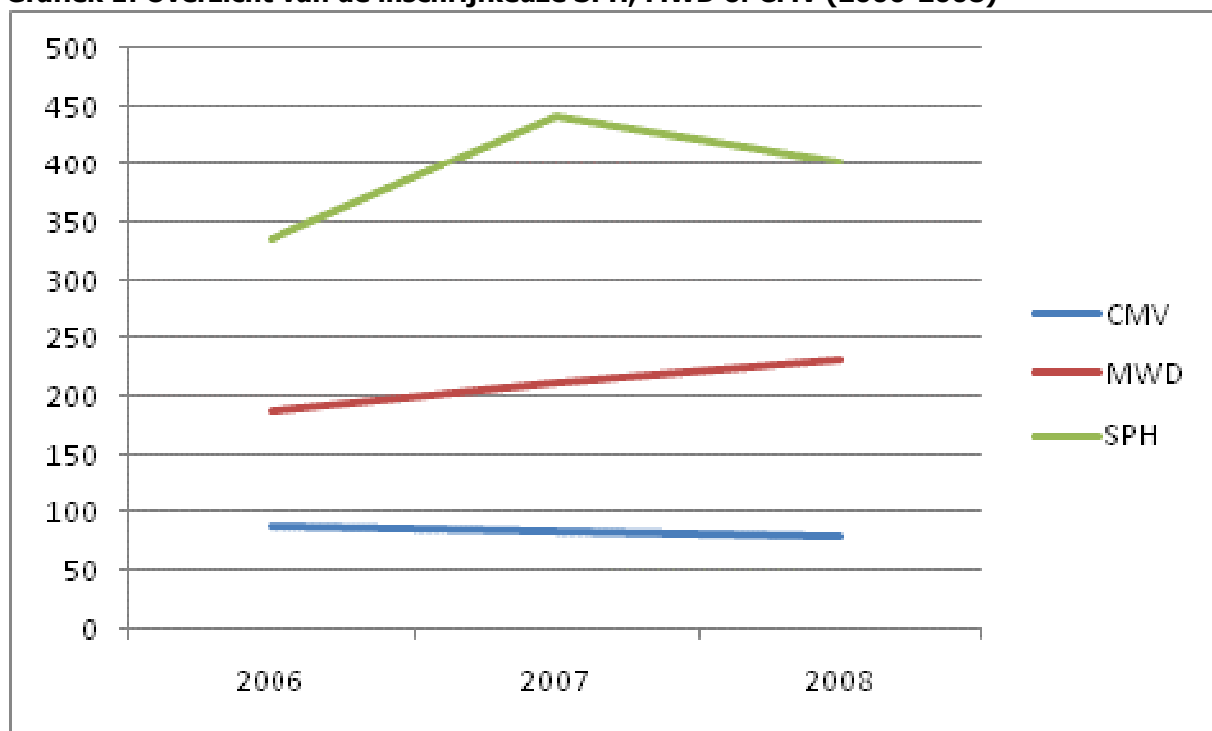
Tabel 3: inschrijfkeuze CMV- studenten

Vooropleiding	2006	2007	2008	2009
HAVO	38	39	43	56
MBO	31	33	28	46
VWO	7	2	3	3
Buitenlands	1	0	0	2
Anders	10	8	4	8
Totaal:	87	82	78	?

De gegevens uit tabel 1, 2 en 3 zijn verwerkt in grafiek 1. Daarin per opleiding een overzicht van de inschrijfkeuze van de studenten van 2006-2008. Van 2009 zijn de precieze aantallen nog niet bekend. In de grafiek is te zien dat de opleiding MWD een continue stijgende lijn heeft bij de instroomkeuze per jaar. De opleiding SPH daarentegen neemt af in de

instroomkeuze vanaf 2007.

Grafiek 1: Overzicht van de inschrijfkeuze SPH, MWD of CMV (2006-2008)

Stoppers in het eerste jaar 2006-2008

In de tabellen 4, 5 en 6 komt naar voren hoeveel studenten zijn gestopt met de opleiding SSW. Hierbij is onderscheidt gemaakt tussen de opleidingen SPH, MWD en CMV en is er ook gekeken naar de vooropleiding die de studenten hebben gevolgd. De gegevens van 2009 ontbreken, omdat deze nog niet volledig zijn en er zullen vermoedelijk nog studenten stoppen met de opleiding SSW.

Tabel 4: Overzicht stoppers SPH- studenten in het propedeusejaar

Vooropleiding	2006	2007	2008
HAVO	71	104	131
MBO	90	108	102
VWO	6	9	10
Buitenlands	0	0	0
Anders	17	11	18
Totaal:	184	232	261

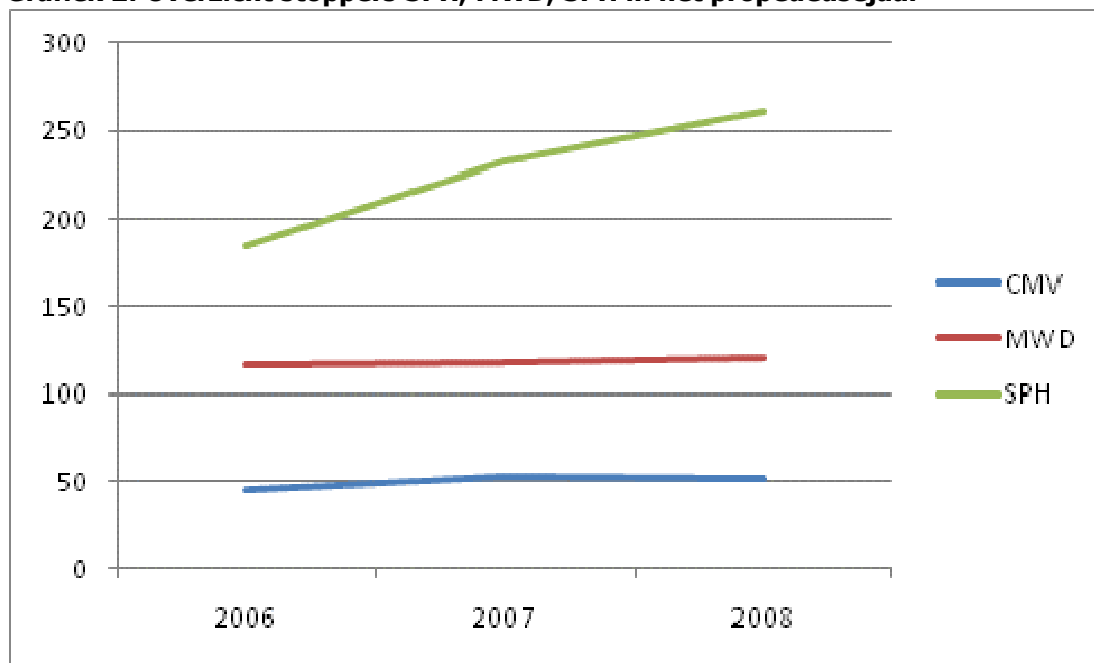
Tabel 5: Overzicht stoppers MWD- studenten in het propedeusejaar

Vooropleiding	2006	2007	2008
HAVO	40	44	51
MBO	53	52	57
VWO	4	3	3
Buitenlands	0	0	1
Anders	20	19	8
Totaal:	117	118	120

Tabel 6: Overzicht stoppers CMV- studenten in het propedeusejaar

Vooropleiding	2006	2007	2008
HAVO	25	23	27
MBO	10	17	21
VWO	2	3	0
Buitenlands	0	1	0
Anders	7	9	3
Totaal:	44	53	51

In de tabellen 4, 5 en 6 en in grafiek 2 is te zien dat er zowel bij SPH als MWD een stijgende lijn te zien is ten aanzien van de stoppers. Er stoppen per jaar steeds meer studenten met de opleiding SSW. Bij MWD is er een relatief kleinere stijging ten aanzien van SPH. Het aantal stoppers van SPH stijgt en bij CMV blijven de stoppers sinds 2007 ongeveer gelijk.

Grafiek 2: Overzicht stoppers SPH, MWD, SPH in het propedeusejaar

Aantal studenten binnen SSW van 2006 t/m 2008

In de tabellen 7, 8 en 9 is het totaaloverzicht te zien van het aantal studenten wat door is gegaan na de propedeuse in de verschillende richtingen binnen SSW.

Tabel 7: Overzicht totaal aantal SPH- studenten aan het einde van het propedeusejaar

Jaar	Aantallen bij inschrijfkeuze	Stoppers in het eerste jaar	Totaal aantal studenten
2006	336	184	152
2007	443	232	211
2008	402	261	141

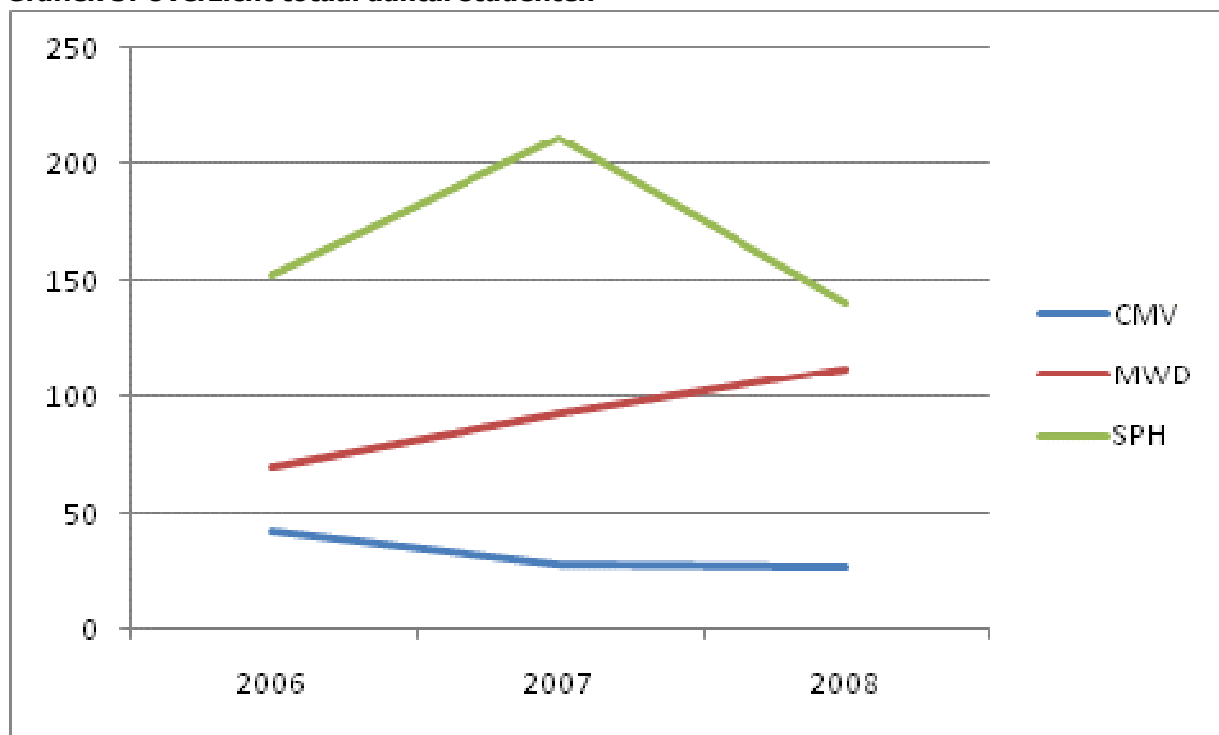
Tabel 8: Overzicht totaal aantal MWD- studenten aan het einde van het propedeusejaar

Jaar	Aantallen bij inschrijfkeuze	Stoppers in het eerste jaar	Totaal aantal studenten
2006	187	117	70
2007	211	118	93
2008	232	120	112

Tabel 9: Overzicht totaal aantal CMV- studenten aan het einde van het propedeusejaar

Jaar	Aantallen bij inschrijfkeuze	Stoppers in het eerste jaar	Totaal aantal studenten
2006	87	44	43
2007	82	53	29
2008	78	51	27

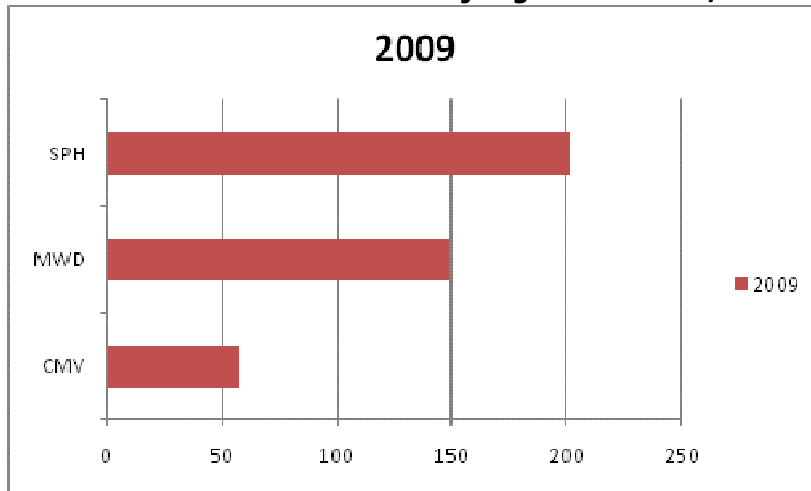
In de tabellen 7, 8 en 9 is te zien dat de opleiding MWD groter wordt. Er zit een stijgende lijn in het aantal studenten dat de opleiding MWD voortzet. De opleiding SPH neemt echter af in studentenaantallen sinds 2007, zie grafiek 3.

Grafiek 3: Overzicht totaal aantal studenten

Inschrijfgegevens SSW 2009/2010

Het totaal aantal eerstejaarsstudenten SSW 2009/ 2010 weergegeven in grafiek 4:

Grafiek 4: Overzicht aantal inschrijvingen SSW 2009/2010

CMV: 58 studenten

MWD: 149 studenten

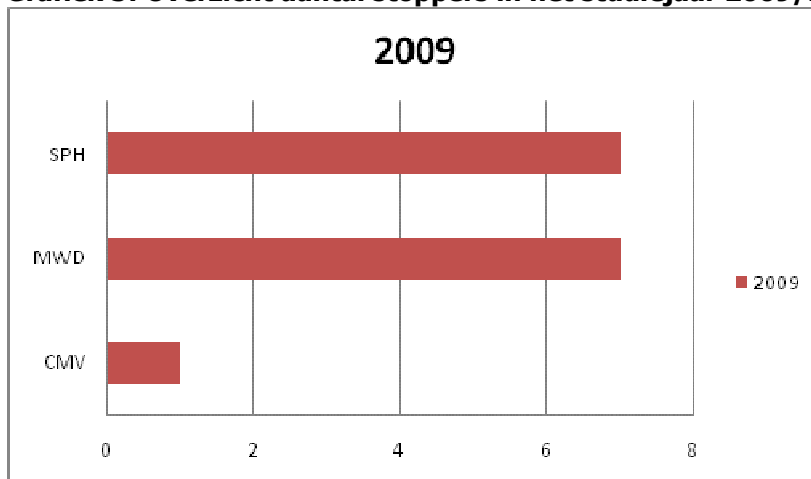
SPH: 201 studenten

Aantal stoppers in 2009/2010

In 2009/2010 zijn er ook een aantal eerstejaarsstudenten gestopt met de opleiding. Er zullen vermoedelijk nog meer studenten stoppen met de opleiding SSW aan het eind van het eerste jaar. Deze kunnen daarom niet meegenomen worden in dit onderzoek.

In grafiek 5 een overzicht per studierichting, het aantal stoppers tot 1 mei 2010

Grafiek 5: Overzicht aantal stoppers in het studiejaar 2009/2010

CMV: 1 Stopper

MWD: 7 Stoppers

SPH: 7 Stoppers

Huidig aantal eerstejaarsstudenten binnen SSW 2009/ 2010

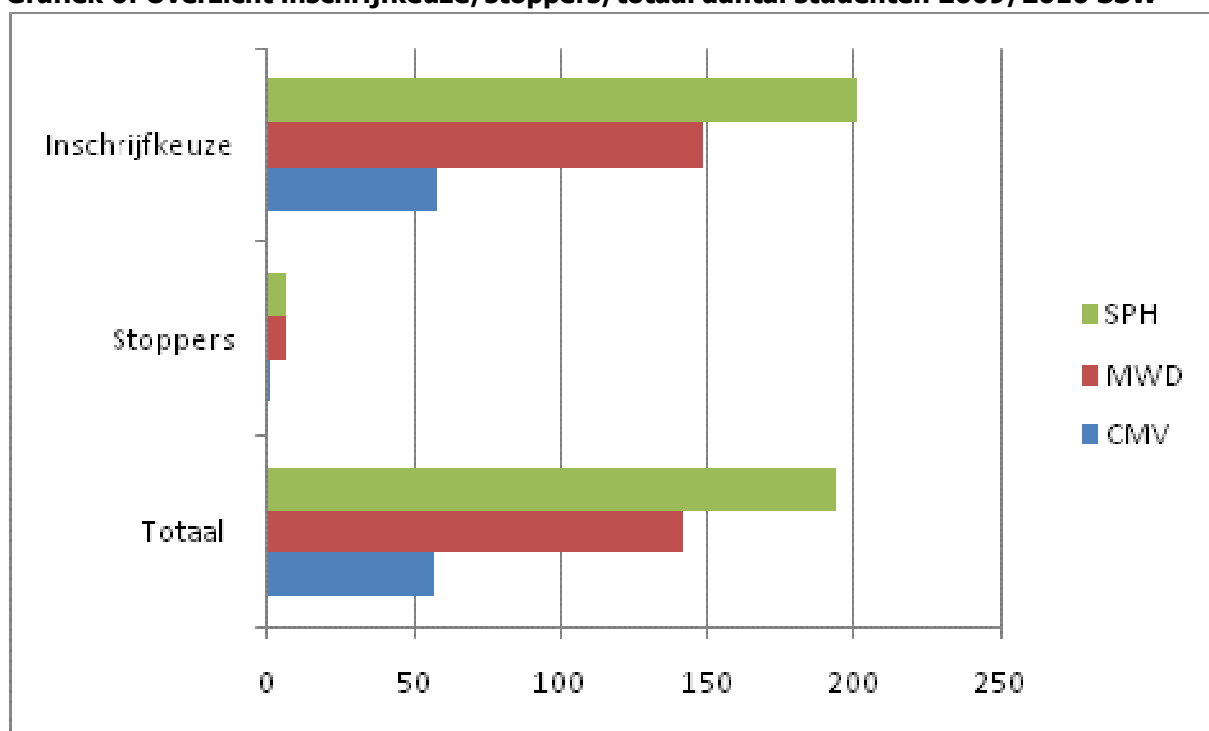
In tabel 10 zijn de studenten weergegeven die zich hebben ingeschreven, zijn gestopt en die nu nog steeds actief zijn binnen SSW in het studiejaar 2009/2010.

Tabel 10: Overzicht inschrijfkeuze/stoppers/totaal aantal studenten 2009/2010 SSW

	Inschrijfkeuze	Stoppers	Totaal aantal studenten
CMV	58	1	57
MWD	149	7	142
SPH	201	7	194

De gegevens van tabel 10 worden verduidelijkt in grafiek 6.

Grafiek 6: Overzicht inschrijfkeuze/stoppers/totaal aantal studenten 2009/2010 SSW

Het totaal in 2009/2010 is op dit moment (mei 2010) 393 eerstejaarsstudenten SSW.

Hoofdstuk 3 Resultaten enquête Deel 2

Van de 393 geënquêteerde studenten hebben is er een respons van 252 enquêtes. Dit is een percentage van 64.12%. De resultaten van de enquête worden hier in deel 2 van hoofdstuk 3 beschreven.

Geslacht

Tabel 11: Geslacht

	Aantallen	Percentage
Man	51	20.2%
Vrouw	201	79.8%
Totaal:	252	100%

In tabel 11 is te zien dat er meer vrouwen dan mannen de opleiding SSW volgen.

Leeftijd

In tabel 12 is een overzicht van geslacht gekoppeld aan leeftijd.

Tabel 12: Geslacht gekoppeld aan leeftijd

		Man	Vrouw	Totaal
Leeftijd	16	0	1	1
	17	0	22	22
	18	6	66	72
	19	9	42	51
	20	6	22	28
	21	12	20	32
	22	10	14	24
	23	6	7	13
	24	2	2	4
	25	0	2	2
	26	0	1	1
	29	0	1	1
Totaal:		51	200	251

In tabel 12 is te zien dat de meeste studenten die het eerste jaar van de opleiding SSW volgen 18 jaar zijn. De leeftijden van de vrouwen lopen uiteen van 16 t/m 29 jaar. De leeftijden van de mannen lopen uiteen van 18 t/m 24 jaar.

Vooropleiding

In tabel 13 is een overzicht weergegeven van de vooropleiding van de geënquêteerde studenten gekoppeld aan leeftijd en geslacht.

Tabel 13: Vooropleiding gekoppeld aan geslacht en leeftijd

Leeftijd			Geslacht		Totaal
			Man	Vrouw	
16	vooropleiding	HAVO		1	1
	Totaal			1	1

17	vooropleiding	HAVO		22	22
	Totaal			22	22
18	vooropleiding	VWO	0	5	5
		HAVO	6	61	67
	Totaal		6	66	72
19	vooropleiding	VWO	2	5	7
		HAVO	5	30	35
		MBO - verwant	2	5	7
		MBO - niet verwant	0	2	2
	Totaal		9	42	51
20	vooropleiding	VWO	0	2	2
		HAVO	5	9	14
		MBO - verwant	0	2	2
		MBO - niet verwant	1	9	10
	Totaal		6	22	28
21	vooropleiding	VWO	0	2	2
		HAVO	6	7	13
		MBO - verwant	0	2	2
		MBO - niet verwant	6	9	15
	Totaal		12	20	32
22	vooropleiding	VWO	1	1	2
		HAVO	1	2	3
		MBO - verwant	2	5	7
		MBO - niet verwant	6	5	11
	Totaal		10	13	23
23	vooropleiding	HAVO	0	3	3
		MBO - verwant	0	2	2
		MBO - niet verwant	5	2	7
	Totaal		5	7	12
24	vooropleiding	HAVO	0	1	1
		MBO - niet verwant	2	1	3
	Totaal		2	2	4

25	vooropleiding	MBO - verwant		1	1
		MBO - niet verwant		1	1
	Totaal			2	2
26	vooropleiding	MBO - verwant		1	1
	Totaal			1	1
29	vooropleiding	MBO - niet verwant		1	1
	Totaal			1	1

In tabel 13 is te zien dat het grootste deel van de geënquêteerde studenten afkomstig is van de Havo en 18 jaar zijn. Dit komt vooral voor bij de vrouwen die de enquête hebben ingevuld. De meeste mannen die de opleiding SSW volgen zitten in de leeftijdscategorie van 21 jaar. Daarbij is het aantal gelijk wat de Havo als vooropleiding heeft en het MBO- niet verwant aan SSW. Er missen in bovenstaande tabel de gegevens van 3 geënquêteerde studenten.

Verduidelijking van de tabel:

- Verwant: hiermee wordt bedoeld MBO opleidingen die een goed voortraject zijn voor SSW. Voorbeelden daarvan zijn SPW en SJD
- Niet verwant: hiermee wordt bedoeld MBO opleidingen die studenten hebben gevolgd, die niet in verband kunnen worden gebracht met SSW.

Inschrijfkeuze in september 2009 of februari 2010

In tabel 14 komt naar voren wat de inschrijfkeuze is van de eerstejaars studenten, gekoppeld aan leeftijd, geslacht en vooropleiding.

Tabel 14: Inschrijfkeuze gekoppeld aan geslacht en leeftijd

leeftijd			geslacht		Totaal
			Man	Vrouw	
16	Inschrijfkeuze	MWD		1	1
	Totaal			1	1
17	Inschrijfkeuze	SPH		20	20
		MWD		2	2
	Totaal			22	22
18	Inschrijfkeuze	SPH	4	48	52
		MWD	1	17	18
		CMV	0	1	1
	Totaal		5	66	71
19	Inschrijfkeuze	SPH	6	25	31
		MWD	3	15	18
		CMV	0	2	2
	Totaal		9	42	51
20	Inschrijfkeuze	SPH	5	11	16
		MWD	1	10	11

		CMV	0	1	1
	Totaal		6	22	28
21	Inschrijfkeuze	SPH	7	9	16
		MWD	5	9	14
		CMV	0	2	2
	Totaal		12	20	32
22	Inschrijfkeuze	SPH	7	5	12
		MWD	3	9	12
	Totaal		10	14	24
23	Inschrijfkeuze	SPH	2	4	6
		MWD	4	3	7
	Totaal		6	7	13
24	Inschrijfkeuze	SPH	1	1	2
		MWD	1	1	2
	Totaal		2	2	4
25	Inschrijfkeuze	MWD		2	2
	Totaal			2	2
26	Inschrijfkeuze	MWD		1	1
	Totaal			1	1
29	Inschrijfkeuze	SPH		1	1
	Totaal			1	1

Hier een overzicht per opleiding met instroomaantallen:

SPH: 157 studenten

MWD: 88 studenten

CMV: 6 studenten

In tabel 14 is te zien dat SPH de grootste opleiding is en in 2009/ 2010 blijft binnen de SSW. De meeste studenten die de opleiding SPH volgen zijn 18 jaar oud. De grootste groep MWD studenten is 18 en 19 jaar oud. De CMV studenten zijn verdeeld onder verschillende leeftijden.

In tabel 15 is te zien welke opleiding de eerstejaars studenten hebben gekozen bij inschrijving. Dit is gekoppeld aan het geslacht en de vooropleiding die de eerstejaars studenten hebben gevolgd.

Tabel 15: Hieronder de vooropleiding gekoppeld aan de inschrijfkeuze van de eerstejaars studenten.

vooropleiding			geslacht		Totaal
			Man	Vrouw	
VWO	Inschrijfkeuze	SPH	3	11	14
		MWD	0	4	4
	Totaal		3	15	18
HAVO	Inschrijfkeuze	SPH	17	94	111
		MWD	5	38	43
		CMV	0	5	5
	Totaal		22	137	159
MBO - verwant	Inschrijfkeuze	SPH	0	3	3
		MWD	4	14	18
		CMV	0	1	1
	Totaal		4	18	22
MBO - niet verwant	Inschrijfkeuze	SPH	12	17	29
		MWD	8	13	21
	Totaal		20	30	50

In tabel 15 is te zien dat de meeste eerstejaarsstudenten afkomstig zijn van de Havo. Dit komt doordat de meeste studenten die de enquêtes hebben ingevuld ingestroomd zijn in september 2009 na het behalen van het HAVO of VWO diploma in juni/ juli.

Instroom- en definitieve studiekeuze

In tabel 16 komt naar voren wat de inschrijfkeuzes zijn van de eerstejaars studenten en in tabel 17 komt naar voren wat de definitieve studiekeuze is van de eerstejaars studenten.

Tabel 16: inschrijfkeuze

	Opleiding	Aantallen	Percentage
	SPH	156	61.90%
	MWD	88	34.92%
	CMV	6	2.38%
	Totaal	250	99.20%
Gemiste gegevens:		2	0.80%
	Totaal	252	100%

Tabel 17: Definitieve studiekeuze

	Opleiding	Aantallen	Percentage
	SPH	128	50.8%
	MWD	93	36.9%
	CMV	6	2.4%
	Totaal	227	90.1%
Gemiste gegevens:		25	9.9%
	Totaal	252	100%

In tabel 16 is te zien dat de meeste van de ondervraagde studenten kiezen bij de inschrijfkeuze voor het de opleiding SPH. In tabel 17 is te zien dat er bij de definitieve studiekeuze meer voor MWD wordt gekozen. Het aantal studenten dat MWD gaat doen stijgt, ook al missen de gegevens van 25 ondervraagde studenten. Het aantal SPH studenten neemt af ten opzichte van de inschrijfkeuze.

Traject

In tabel 18 komt naar voren welk traject de studenten volgen bij de inschrijfkeuze van SSW 2009/2010. Dit is gekoppeld aan het geslacht van de studenten.

Tabel 18: Het traject gekoppeld aan de inschrijfkeuze en geslacht

Geslacht			Inschrijfkeuze			Totaal
			SPH	MWD	CMV	
Man	Traject	Voltijd 4 jarig	31	16		47
		Voltijd Verkort	1	2		3
	Totaal		32	18		50
Vrouw	Traject	Voltijd 4 jarig	124	59	4	187
		Voltijd Verkort	1	11	2	14
	Totaal		125	70	6	201

In tabel 18 is te zien dat het grootste deel van de ondervraagde studenten het voltijd 4-jarig traject volgen. Dit zullen vooral studenten zijn die gestart zijn met de opleiding SSW in september 2009. De ondervraagde voltijd verkort studenten zijn gestart in februari 2010. We missen in deze tabel de gegevens van één student.

In tabel 19 en 20 komt naar voren welk traject de eerstejaars studenten volgen gekoppeld aan de inschrijfkeuze. Deze is gecategoriseerd per leeftijd.

Tabel 19: Het traject gekoppeld aan de inschrijfkeuze gecategoriseerd per leeftijd

leeftijd			Inschrijfkeuze			Totaal
			SPH	MWD	CMV	
16	Traject	Voltijd 4 jarig		1		1
	Totaal			1		1
17	Traject	Voltijd 4 jarig	20	2		22
	Totaal		20	2		22
18	Traject	Voltijd 4 jarig	52	18	1	71
	Totaal		52	18	1	71
19	Traject	Voltijd 4 jarig	31	14	1	46
		Voltijd Verkort	0	4	1	5
	Totaal		31	18	2	51

20	Traject	Voltijd 4 jarig	16	9	1	26
		Voltijd Verkort	0	2	0	2
	Totaal		16	11	1	28
21	Traject	Voltijd 4 jarig	15	13	1	29
		Voltijd Verkort	1	1	1	3
	Totaal		16	14	2	32
22	Traject	Voltijd 4 jarig	11	10		21
		Voltijd Verkort	1	2		3
	Totaal		12	12		24
23	Traject	Voltijd 4 jarig	6	5		11
		Voltijd Verkort	0	2		2
	Totaal		6	7		13
24	Traject	Voltijd 4 jarig	2	2		4
	Totaal		2	2		4
25	Traject	Voltijd 4 jarig		1		1
		Voltijd Verkort		1		1
	Totaal			2		2
26	Traject	Voltijd Verkort		1		1
	Totaal			1		1
29	Traject	Voltijd 4 jarig	1			1
	Totaal		1			1

In tabel 19 is te zien dat de 16, 17 en 18 jarigen in het voltijd 4-jarig traject SSW studeren. Dit komt doordat deze studenten rechtstreeks vanaf de Havo of het VWO zijn gestart met opleiding SSW. In de leeftijd van 19 tot 29 zijn de studenten in zowel het 4-jarig traject als in het verkort traject aan het studeren. Dit komt doordat deze studenten een vooropleiding hebben gevolgd. De studenten die het verkort traject volgen hebben een opleiding verwant aan SSW gevolgd. Degenen die in deze leeftijdscategorie het voltijd traject volgen, hebben een vooropleiding gevolgd die niet verwant is aan SSW.

In tabel 20 komt naar voren welk traject gekoppeld is aan de vooropleiding en de inschrijfkeuze van de eerstejaars studenten.

Tabel 20: Traject gekoppeld aan vooropleiding en inschrijfkeuze

Vooropleiding			Inschrijfkeuze			Totaal
			SPH	MWD	CMV	
VWO	Traject	Voltijd 4 jarig	14	4		18
	Totaal		14	4		18
HAVO	Traject	Voltijd 4 jarig	111	43	4	158
		Voltijd Verkort	0	0	1	1
	Totaal		111	43	5	159
MBO - verwant	Traject	Voltijd 4 jarig	2	5	0	7
		Voltijd Verkort	1	13	1	15
	Totaal		3	18	1	22
MBO - niet verwant	Traject	Voltijd 4 jarig	28	21		49
		Voltijd Verkort	1	0		1
	Totaal		29	21		50

In tabel 20 is te zien dat de meeste studenten afkomstig zijn van de Havo. Zij studeren op één student na in het voltijd 4-jarig traject. Studenten die afkomstig zijn van het MBO-verwant aan SSW studeren vooral in het voltijd verkorte traject. De studenten die een vooropleiding gevolgd hebben die niet verwant is aan SSW studeren in het voltijd 4-jarig traject.

Schoolvakken

In tabel 21 komt naar voren welke schoolvakken een juist beeld geven over de verschillende opleidingen binnen SSW.

Tabel 21: beeld verschillen in opleidingen in de schoolvakken

	Aantallen	Percentage
Ja	138	54,80%
Nee	112	44,40%
Totaal	250	99,20%
Gemiste gegevens:	2	0,80%
Totaal	252	100%

In tabel 21 is te zien dat er verschillend gedacht wordt over de schoolvakken die een beeld geven over de verschillende opleidingen binnen de SSW.

In tabel 22 komt naar voren welke vakken invloed hebben gehad bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten.

Tabel 22: Invloed van de schoolvakken

Vak	Totaal:	Percentage:
SLB	122	48,41%
Psychologie	97	38,49%
Muzisch	53	21,03%
Basiscommunicatie	88	34,92%
Pedagogiek	66	26,19%
Organisatiekunde	4	0,16%
Praktijkleren	111	44,04%
KBA	42	16,67%
KBB	49	19,44%
KBC	34	13,49%
Groepsdynamica	88	34,92%
Recht	6	2,38%
Psychologische Stromingen en één cliënt	71	28,17%
Politologie	8	3,18%
Methodisch Werken	58	23,02%
Alles	5	1,98%
Geen	15	5,95%

In tabel 22 is te zien dat een aantal schoolvakken wel invloed hebben bij het maken van een studiekeuze en een aantal niet of nauwelijks. De schoolvakken SLB, psychologie, basiscommunicatie, praktijkleren en groepsdynamica hebben invloed bij het maken van de studiekeuze.

Docenten

In tabel 23 komt naar voren of docenten invloed hebben bij het maken van de studiekeuze.

Tabel 23: invloed van docenten

	Aantallen	Percentage
Ja	62	24,60%
Nee	188	74,60%
Totaal	250	99,20%
Gemiste gegevens:	2	0,80%
Totaal	252	100%

In tabel 23 is te zien dat docenten geen invloed lijken te hebben in de studiekeuze. 3 op de 4 van de ondervraagde studenten geeft dit aan.

SLB- er

In tabel 24 komt naar voren of de SLB- er een juist beeld geeft van de verschillende opleidingen binnen de SSW.

Tabel 24: beeld SLB- er

	Aantallen	Percentage
Ja	180	71,40%
Nee	67	26,60%
Totaal	247	98,00%
Gemiste gegevens:	5	2,00%
Totaal	252	100%

In tabel 24 is te zien dat de SLB- er een juist beeld van de verschillende opleidingen binnen SSW geeft. Dat vindt bijna 72% van de ondervraagden.

Opvallend is dat in tabel 22 te zien is dat de schoolvakken invloed hebben op de studiekeuze, die worden gegeven door verschillende docenten. In tabel 23 is te zien dat docenten geen invloed hebben op de studiekeuze bijna 75% van de ondervraagde studenten geeft dat aan. In tabel 24 is te zien dat bijna 72% van de studenten aangeven dat de SLB- er, ook docent, wel invloed heeft op de studiekeuze.

Inschrijfkeuze

In tabel 25 komt naar voren wat de reden is van de inschrijfkeuze van de eerstejaars studenten binnen de SSW.

Tabel 25: Reden van inschrijfkeuze

	Aantallen	Percentage
Vrienden/vriendinnen kozen dezelfde richting	2	0,80%
Opleiding werd aangeraden door ouders/leraren	6	2,40%
Eigen keuze	242	96,00%
Totaal	250	99,20%
Gemiste gegevens:	2	0,80%
Totaal	252	100%

In tabel 25 is te zien dat studenten zelf de keuze maken om de opleiding SSW te gaan volgen. Vrienden/vriendinnen en ouders en leraren lijken geen invloed te hebben bij het maken van de studiekeuze.

Persoonlijke omgeving

In tabel 26 komt naar voren of de persoonlijke omgeving een rol heeft bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten SSW.

Tabel 26: Persoonlijke omgeving

	Aantallen	Percentage
Ja	161	63,90%
Nee	91	36,10%
Totaal	252	100,00%
Gemiste gegevens:	0	0,00%
Totaal	252	100%

In tabel 26 is te zien dat mensen in de persoonlijke omgeving van de eerstejaars studenten wel een rol spelen bij het maken van de studiekeuze.

Rolmodellen

In tabel 27 komt naar voren of rolmodellen van eerstejaars studenten invloed hebben bij het maken van de studiekeuze. Rolmodellen komen echter ook voor in de persoonlijke omgeving.

Tabel 27: Rolmodellen

	Aantallen	Percentage
Ja	96	38,10%
Nee	156	61,90%
Totaal	252	100,00%
Gemiste gegevens:	0	0,00%
Totaal	252	100%

In tabel 27 is te zien dat rolmodellen voor bijna 62% van de ondervraagden geen invloed hebben bij het maken van de studiekeuze.

Opvallend is dat in tabel 28 de studenten aangeven zelf gekozen te hebben voor de opleiding. In tabel 29 komt naar voren dat de persoonlijke omgeving wel invloed blijkt te hebben bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten. En in tabel 30 zegt bijna 62% van de ondervraagden dat rolmodellen geen invloed hebben gehad bij het maken van de studiekeuze.

Oriëntatie vanuit Windesheim

In tabel 28 komt naar voren of Windesheim voldoende mogelijkheden biedt om de student te laten oriënteren op de verschillende beroepen binnen SSW.

Tabel 28: Oriëntatie studenten - Windesheim

	Aantallen	Percentage
Ja	184	73,00%
Nee	64	25,40%
Totaal	248	98,40%
Gemiste gegevens:	4	1,60%
Totaal	252	100%

In tabel 28 is te zien dat Windesheim voldoende mogelijkheden biedt om de student te laten oriënteren op de verschillende beroepen die vallen onder het werkveld van SSW.

Voorlichting werkvelden

In tabel 29 komt naar voren of werkveldvoorlichtingen bepalend zijn geweest bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten.

Tabel 29: Werkveldvoorlichtingen

	Aantallen	Percentage
Ja	175	69,40%
Nee	77	30,60%
Totaal	252	100,00%
Gemiste gegevens:	0	0,00%
Totaal	252	100%

In tabel 29 is te zien dat werkveldvoorlichtingen wel van invloed zijn op het maken van de studiekeuze. Door de voorlichtingen hebben studenten een beeld gekregen wat de beroepen in het werkveld inhouden.

Inhoud van de werkvelden

In tabel 30 komt naar voren of de studenten een helder beeld hebben van de inhoud van de werkvelden die zich voordoen binnen SSW.

Tabel 30: Beeld inhoud van de werkvelden

	Aantallen	Percentage
Ja	151	59,90%
Nee	97	38,50%
Totaal	248	98,40%
Gemiste gegevens:	4	1,60%
Totaal	252	100%

In tabel 30 is te zien dat het grootste deel van de eerstejaars studenten (60%) een juist beeld heeft van de werkvelden.

Voorlichting

In tabel 31 komt naar voren of de studenten een betere studiekeuze kunnen maken door de voorlichting die geboden wordt vanuit Windesheim.

Tabel 31: betere studiekeuze door voorlichting

	Aantallen	Percentage
Ja	150	59,50%
Nee	97	38,50%
Totaal	247	98,00%
Gemiste gegevens:	5	2,00%
Totaal	252	100%

In tabel 31 is te zien dat de voorlichting over de studiekeuze beter zou kunnen. Bijna 60% van de ondervraagden zegt echter wel dat de voorlichting voldoende is.

Twijfel

In tabel 32 komt naar voren of studenten twijfelen aan de gekozen inschrijfkeuze in september 2009 of in februari 2010.

Tabel 32: Twijfel inschrijfkeuze

	Aantallen	Percentage
Ja	49	19,40%
Nee	147	58,30%
een beetje	53	21%
Totaal	249	98,80%
Gemiste gegevens:	3	1,20%
Totaal	252	100%

In tabel 32 is te zien dat de eerstejaars studenten, ongeveer 40% twijfelt aan de gekozen studierichting.

Gemiste aspecten

In tabel 33 komt naar voren welke aspecten de eerstejaars studenten hebben gemist vanuit Windesheim bij het maken van een goede studiekeuze. Dit betrof een open vraag in de enquête.

Tabel 33: Gemiste aspecten

	Aantallen	Percentage
Verschillen in richtingen	101	40,10%
Werkveldoriëntatie	61	24,20%
Individuele gesprekken - SLB	17	6,70%
Totaal:	179	71%
Gemiste gegevens:	73	29%
Totaal:	252	100%

In tabel 33 is te zien dat er vanuit school meer aandacht besteed zou moeten worden aan de verschillen tussen de opleidingen SPH, MWD en CMV. Daarnaast willen de studenten meer informatie/ervaringen opdoen met betrekking tot werkveldoriëntatie.

Ook individuele gesprekken met de SLB- er over het onderwerp studiekeuze blijken gemist in het eerste jaar. Veel studenten (29%) hebben deze vraag niet beantwoord.

Opvallend is dat de studenten aangeven veel gehad te hebben aan de voorlichtingen binnen Windesheim bij het maken van hun studiekeuze. Bij de open vraag (tabel 33) is er echter 70% van de studenten die alsnog aspecten aangeven die zij hebben gemist in de voorlichting/ onderwijs. Twijfel speelt bij ongeveer 40% van de ondervraagden nog een rol, ondanks de voorlichtingen en oriëntatie.

Nieuws

In tabel 34 komt naar voren of de media invloed heeft bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten. Hierbij werd er specifiek gevraagd naar het nieuws over de beroepen binnen het werkveld van SSW.

Tabel 34: Het nieuws

	Aantallen	Percentage
Ja	57	22,60%
Nee	192	76,20%
Totaal	249	98,80%
Gemiste gegevens:	3	1,20%
Totaal	252	100%

In tabel 34 is te zien dat het nieuws weinig tot geen invloed heeft bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten.

Tv programma's

In tabel 35 komt naar voren of tv programma's als *the nanny*, *van etter tot engel* enz. invloed hebben bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten.

Tabel 35: tv programma's

	Aantallen	Percentage
Ja	64	25,40%
Nee	186	73,80%
Totaal	250	99,20%
Gemiste gegevens:	2	0,80%
Totaal	252	100%

In tabel 35 is te zien dat tv programma's weinig tot geen invloed hebben bij het maken van de studiekeuze van de eerstejaars studenten. Ook het nieuws heeft geen invloed bij het maken van de studiekeuze. Media lijkt daardoor weinig tot geen invloed te hebben bij het maken van een studiekeuze.

Beeld vooropleiding

In tabel 36 komt naar voren of er een goed beeld geschetst wordt door vooropleidingen over de verschillende opleidingen binnen de SSW.

Tabel 36: Beeld SSW op vooropleidingen

	Aantallen	Percentage
Ja	58	23,00%
Nee	190	75,40%
Totaal	248	98,40%
Gemiste gegevens:	4	1,60%
Totaal	252	100%

In tabel 36 is te zien dat er op de vooropleidingen bij 75% van de ondervraagden studenten geen goed beeld werd geschetst over de opleiding SSW.

Aandacht voor studiekeuze – vooropleiding

In tabel 37 komt naar voren of er op vooropleidingen aandacht wordt besteed aan het onderwerp studiekeuze voor een vervolgopleiding.

Tabel 37: Studiekeuze op vooropleiding

	Aantallen	Percentage
Ja	120	47,60%
Nee	130	51,60%
Totaal	250	99,20%
Gemiste gegevens:	2	0,80%
Totaal	252	100%

In tabel 37 is te zien dat er minimale aandacht wordt besteedt aan het onderwerp vervolgstudie/studiekeuze. Als er al wordt voorgelicht, is er geen goede voorlichting wat betreft de opleiding SSW. Dit blijkt uit tabel 36.

Docenten/decanen

In tabel 38 komt naar voren of docenten/decanen op vooropleidingen een overeenkomstig beeld geven aan de studenten over de opleiding SSW.

Tabel 38: Juist beeld van docenten/decanen - vooropleiding

	Aantallen	Percentage
Ja	83	32,90%
Nee	143	56,70%
Totaal	226	89,70%
Gemiste gegevens:	26	10,30%
Totaal	252	100%

In tabel 38 is te zien dat docenten/decanen op de vooropleidingen van SSW, maar ook op de Havo en het VWO geen juist beeld schetsen van de opleiding SSW. Ook kwam dit terug bij tabel 36. Ook daar werd er weinig aandacht besteed aan vervolgopleidingen, gebeurde dit wel, was de voorlichting niet goed met het huidige beeld wat de studenten hebben over SSW.

Salarissen

In tabel 39 komt naar voren of de studenten op de hoogte zijn van de salarissen die gehanteerd worden binnen de werkvelden van SSW.

Tabel 39: Studenten zijn op de hoogte van salarissen in het werkveld

	Aantallen	Percentage
Ja	84	33,30%
Nee	167	66,30%
Totaal	251	99,60%
Gemiste gegevens:	1	0,40%
Totaal	252	100%

In tabel 39 is te zien dat het grootste gedeelte van de ondervraagde eerstejaars studenten niet op de hoogte is van de salarissen binnen de werkvelden van SSW.

In tabel 40 komt naar voren of studenten de hoogte van het salaris binnen de verschillende werkvelden belangrijk vinden bij het maken van de studiekeuze tussen SPH, MWD en CMV.

Tabel 40: Hoogte van salaris is belangrijk voor de studenten

	Aantallen	Percentage
Ja	67	26,60%
Nee	180	71,40%
Totaal	247	98,00%
Gemiste gegevens:	5	2,00%
Totaal	252	100%

In tabel 40 is te zien dat studenten de hoogte van het salaris binnen de verschillende werkvelden van SSW niet belangrijk vinden. Ze baseren hier hun studiekeuze niet op. Daarnaast komt naar voren in tabel 39 dat de studenten ook niet op de hoogte zijn van de salarissen.

Hoofdstuk 4: Conclusies en aanbevelingen

Conclusie

Dit onderzoek is tot stand gekomen door het managementteam van de School of Social Work (SSW) van Hogeschool Windesheim. Zij merkten dat de studentenaantallen aan verschuiving onderhevig waren. Het ging hier om een vermoeden en was dus niet nader onderzocht. Hierdoor ontstond de vraag wat de redenen voor de vermoedelijke verschuivingen van studentenaantallen zijn. En of het vermoeden klopt, dat er daadwerkelijk een verschuiving van studentenaantallen plaatsvindt.

De studenten kiezen een opleiding binnen SSW na het oriënterende propedeusejaar. Ze hebben de keuze uit SPH, MWD of CMV. SPH is altijd de grootste opleiding geweest maar die leek kleiner te worden en MWD leek groter te worden. Het managementteam wilde naar aanleiding daarvan weten wat de motieven van de studenten zijn bij het maken van de studiekeuze. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Welke motieven liggen ten grondslag aan de vermoedelijke verschuiving en in de keuze voor de studierichting die studenten maken binnen de School of Social Work, zowel bij de instroom als gedurende of na het eerste jaar.

Om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

Is de vermoedelijke verschuiving van studentenaantallen werkelijk aan de orde?

Hebben schoolvakken en docenten binnen SSW invloed op het maken van de studiekeuze?

Heeft de persoonlijke omgeving van de eerstejaarsstudenten SSW invloed op het maken van de studiekeuze?

Hebben werkveldoriëntatie en verschillende voorlichtingen binnen Windesheim invloed op het maken van de studiekeuze binnen SSW?

Hebben de media en het nieuws invloed op het maken van de studiekeuze?

Heeft het toekomstig salaris binnen de verschillende werkvelden invloed op het maken van de studiekeuze?

Deze vragen kunnen beantwoordt worden doordat er een enquête is verspreidt onder een groep van 393 eerstejaars studenten. Hiervan zijn 252 ingevulde enquêtes teruggekomen dat is een respons van 64,12%.

Er was een vermoeden dat er een verschuiving van studentenaantallen plaatsvond. Dit vermoeden kan bevestigd worden doordat de gegevens van de studentenaantallen vanaf 2006 zijn onderzocht. Er vindt inderdaad een verschuiving van studentenaantallen plaats. De opleiding SPH wordt kleiner en de opleiding MWD wordt groter zie hiervoor grafiek 3 uit het hoofdstuk resultaten deel 1. Deze verschuiving lijkt zich door te zetten in studiejaar 2009/2010. De inschrijfkeuze van de geënquêteerde studenten betrof 62% SPH en 35% MWD. Voor de definitieve keuze zou 50% kiezen voor SPH en 36% voor MWD. Bij de definitieve keuze hebben 25% van de studenten geen keuze gemaakt. Toch lijkt er sprake te zijn van een verschuiving binnen de inschrijfkeuze en de definitieve keuze voor een opleiding binnen SSW. Omdat SPH ook in dit geval kleiner wordt en MWD ook al is het slechts 1% groter wordt.

De schoolvakken zijn van invloed op de studiekeuze die studenten maken. De vakken SLB, psychologie, basiscommunicatie, praktijkleren en groepsdynamica zijn de vakken die het meest bepalend zijn in de studiekeuze. In het vergelijkbare onderzoek van Ede (inleiding) zijn de schoolvakken van grote invloed op de studiekeuze. Daar is dan ook vervolgonderzoek naar gedaan. De schoolvakken hebben echter wel andere namen en een andere inhoud.

De studieloopbaan begeleider (SLB-er) binnen SSW heeft ook invloed op het maken van de studiekeuze. Docenten in het algemeen binnen SSW zijn weer minder bepalend. Zie hiervoor de tabellen 22, 23 en 24 van het hoofdstuk Resultaten deel 2. In het vergelijkbare onderzoek van Ede (inleiding) komt ook naar voren dat docenten weinig invloed hebben op de studiekeuze. Maar dat de SLB-er en de methodiekdocent wel veel verduidelijking geven over de verschillen tussen SPH en MWD.

De eerstejaarsstudenten SSW geven bijna allemaal aan (96%) zelf de keuze van de inschrijving te hebben gemaakt. De persoonlijke omgeving heeft daar in 64% van de gevallen aan bijgedragen. Rolmodellen waren in de studiekeuze echter minder bepalend voor 64% van de studenten. Zie hiervoor de tabellen 25, 26 en 27 van het hoofdstuk Resultaten deel 2.

De studenten geven aan dat Windesheim voldoende mogelijkheden biedt tot oriëntatie op de opleidingen binnen SSW. De werkveld voorlichtingen binnen Windesheim zijn in 70% van de gevallen bepalend geweest in de definitieve studiekeuze. Echter geven zij ook aan dat het beeld wat zij hebben gekregen van de inhoud van de werkvelden door Windesheim ontoereikend is. De twijfel over de studiekeuze is nog aanwezig ondanks de voorlichting en de werkveld oriëntatie. Zie hiervoor de tabellen 30,31, 32 en 33 van het hoofdstuk Resultaten deel 2.

De media en het nieuws hebben weinig tot geen invloed op het maken van de studiekeuze. In het vergelijkbare onderzoek van Ede (inleiding) komt naar voren dat het maatschappelijke beeld weinig tot geen invloed heeft op de studiekeuze. Dit geldt zowel voor niet- switchers als voor switchers. De financiële vooruitzichten in het werkveld na de opleiding is geen motief voor het grootste gedeelte van de studenten. ook in het vergelijkbare onderzoek van Ede (inleiding) komt naar voren dat de financiële vooruitzichten weinig invloed hebben op het maken van de studiekeuze.

De docenten en decanen van de vooropleidingen die de studenten hebben gedaan lijken geen goed beeld te geven van SSW.

De open vraag naar gemiste aspecten bij het maken van de studiekeuze waren opvallend. Alle antwoorden waren gericht op drie onderdelen. Veel studenten gaven hierin een of meerdere van die drie onderdelen aan. Zo gaven zij aan dat de verschillen in de drie opleidingen binnen SSW niet helemaal duidelijk voor hen is geworden in het propedeusejaar SSW. Ook van de inhoud van de werkvelden hadden de studenten een duidelijker beeld willen verkrijgen. Persoonlijke individuele gesprekken over de studiekeuze hebben zij gemist in het propedeusejaar. Zij gaven hierbij aan het liefst deze gesprekken te voeren met de SLB-er.

In de enquêtes zijn de motieven m.b.t. de studiekeuze binnen SSW van studenten geprobeerd te achterhalen. De resultaten zullen echter voorzichtig geïnterpreteerd moeten worden. Dit omdat de studenten een ambivalent patroon laten zien in de antwoorden die zij gaven op de vragen in de enquête. Hieruit blijkt dat studenten twijfelen bij het maken van de juiste studiekeuze. Studenten geven wel motieven voor het maken van een studiekeuze,

maar ze lijken hier nog niet bewust van en weten niet waar deze motieven vandaan komen.

Discussie

Studenten hebben motieven voor het maken van de studiekeuze, maar laten daarbij wel een ambivalent patroon zien. Veel vragen in de gebruikte enquête zijn met elkaar te vergelijken. De enquête is zo opgesteld om een zo duidelijk mogelijk beeld te krijgen van de eerstejaarsstudenten. In de resultaten is te zien dat de studenten zichzelf vaak tegen spreken bij vergelijkbare vragen. Eerst zeggen zij bijvoorbeeld 'ja ik heb voldoende aan de voorlichting van Windesheim om de studiekeuze SSW te maken'. In de open vraag geven zij vervolgens aan dat ze te weinig weten over de verschillen in de drie opleidingen binnen SSW. Om een duidelijker beeld te krijgen van de studenten had de enquête dieper op onderwerpen in kunnen gaan. Echter het nadeel daarvan had geweest dat de enquête erg groot had geworden. Een oplossing hiervoor hadden diepte interviews kunnen zijn met een aantal studenten. Het nadeel daarvan is dat de enquêtes anoniem ingevuld zijn, dus de ambivalente student is daardoor moeilijk traceerbaar. Waardoor er meerdere studenten geïnterviewd moeten worden, wat veel tijd kost.

In de resultaten komt naar voren dat media geen rol lijkt te spelen in het onderwerp studiekeuze. Er kunnen hier echter vraagtekens bij gezet worden. De "zorg" is veel in het nieuws, zowel negatief als positief, en ongetwijfeld moet dit een rol hebben gespeeld bij meerdere studenten om een studiekeuze te maken. Om een beter beeld te krijgen van de invloed van de media op studenten had ook hiervoor de oplossing interviews houden met de studenten kunnen zijn. Echter het gevaar hierin is dat de interviewer de gesprekstechnieken niet voldoende onder de knie heeft. Het gevolg daarvan kan zijn dat de geïnterviewde student zal beamen dat de media een rol heeft gespeeld in het maken van de studiekeuze terwijl dit niet het geval was.

Om de respons die nu 64,12% was groter te krijgen had er een langere tijd voor de verspreiding ervan vastgesteld kunnen worden. De enquête behorend bij dit onderzoek moest in één week ingevuld en geretourneerd worden. Wanneer dit een langere tijd had geweest, had de respons zeker groter geweest en daardoor het onderzoek nog betrouwbaarder.

Aanbevelingen

De verschillen tussen de opleidingen SPH, MWD en CMV zouden beter benadrukt moeten worden. Dit gaven de studenten heel duidelijk aan in de open vraag van de enquête. Dit zou kunnen door de schoolvakken in het propedeusejaar te belichten vanuit drie invalshoeken. De drie invalshoeken zijn de drie verschillende opleidingen binnen SSW. De vraag die in de lessen van de verschillende schoolvakken beantwoordt zou kunnen worden aan de studenten is: Wanneer, hoe en in welke mate krijgen de studenten te maken met het schoolvak gezien de drie opleidingen?

Hierin kan de docent die het schoolvak geeft een grote rol hebben. In de resultaten is te zien dat de docenten weinig tot geen invloed hebben op de studiekeuze van eerstejaarsstudenten. Door de docent de taak te geven een beter beeld over het schoolvak te geven vanuit de drie invalshoeken, krijgt de docent direct een grotere rol in het maken van de studiekeuze van de eerstejaarsstudenten. De schoolvakken geven richting aan de studiekeuze van de eerstejaarsstudenten. Dit gaven zij aan in de enquête. Wanneer de docent daarin ook een rol krijgt, krijgt het schoolvak een grotere betekenis in de studiekeuze. Wat dan ook het uitgangspunt is van de gezamenlijke, oriënterende propedeuse van SSW.

Daarnaast komt er naar voren dat studenten behoefte hebben aan werkveldoriëntatie. De werkvelddagen is een mooie eerste stap vanuit het managementteam geweest om hier aandacht aan te besteden. Op de werkvelddag kon de student zich inschrijven voor vier voorlichtingen naar keuze. Er waren echter heel veel verschillende werkvelden vertegenwoordigd op de werkveldendag. Door er vier mee te maken, missen de studenten heel veel informatie uit de andere voorlichtingen. De studenten informeren elkaar over de voorlichtingen, maar het beeld over de werkvelden lijkt alsnog beperkt, zo gaven zij aan in de enquête. Om dit te ondervangen kan er bijvoorbeeld in de A- week van een nieuwe periode of in de A- week aan het begin van een nieuw semester een werkveldoriëntatie dag georganiseerd worden. Zo kan de student een beter beeld verkrijgen van de werkvelden. Het is wel aan te bevelen deze dagen een verplichtend karakter te geven, door er bijvoorbeeld een opdracht aan te koppelen. Dit is echter een kostbare zaak, maar misschien ook organisatorisch niet haalbaar. Daarom zou het ook in de hoek van de schoolvakken gezocht kunnen worden. De schoolvakken hebben invloed op het maken van de studiekeuze, zo gaven de studenten aan in de enquête. Om niet alleen de verschillen van de opleidingen binnen de schoolvakken te belichten, zouden er ook de bijpassende werkvelden belicht kunnen worden.

Een andere mogelijkheid is om een lesonderdeel film en beroep te ontwikkelen voor het propedeusejaar SSW. Hierin kan er een voorbeeld genomen worden aan de minor Verslavingskunde 1. In deze minor is er een keuzeonderdeel Film en verslaving. Door een beeld (film) te koppelen aan een onderwerp en bijpassende opdrachten ontstaat er een veelzijdig beeld bij studenten.

De SLB- er lijkt een grote invloed te hebben op de eerstejaarsstudenten SSW. Dit komt meerdere malen naar voren in de resultaten. De studenten geven aan dat ze graag individuele gesprekken willen hebben met hun SLB- er over het onderwerp studiekeuze. Individuele gesprekken met de SLB- er zorgen ervoor dat er een vertrouwensrelatie opgebouwd kan worden en dat de SLB- er een goed advies kan uitbrengen. Het is echter wel aan de student wat ermee te doen. Het onderwerp studiekeuze zou meerdere malen individueel besproken kunnen worden. Zodoende kunnen de eerstejaarsstudenten bewust worden van hun motieven in de studiekeuze. Op die manier kan de twijfel in de studiekeuze gereduceerd worden.

In dit onderzoek is voornamelijk gekeken naar welke factoren invloed hebben op de studiekeuze van eerstejaarsstudenten SSW. Het blijkt moeilijk te zijn de motieven die daaraan ten grondslag liggen te achterhalen. Om een beter beeld te krijgen van de motieven die ten grondslag liggen aan de studiekeuze van eerstejaarsstudenten is vervolg onderzoek zeker aan te raden. De doelgroepen moeten gezocht worden in de drie verschillende opleidingen en dus niet in het propedeusejaar. Het gaat dan om studenten die in het 2^e, 3^e en 4^e jaar studeren aan een van de drie verschillende opleidingen binnen SSW. Zij kunnen zeer waarschijnlijk terugkijkend op hun keuze in het propedeusejaar beter aangeven wat hun motieven voor de studiekeuze waren. In de drie opleidingen ontstaat er persoonlijke ontwikkeling en vermogen tot zelfreflectie. Het vermogen tot zelfreflectie kan aangesproken worden m.b.t. de studiekeuze in het eerste jaar SSW. Zowel de inschrijfkeuze als de definitieve studiekeuze. Hierdoor zal er waarschijnlijk een minder ambivalent patroon te zien zijn in de resultaten.

Hoofdstuk 5: Literatuurlijst

Gebruikte Literatuur:

- Delfos M.F., (2005) *Ontwikkeling in vogelvlucht, ontwikkeling van kinderen en adolescenten* (vierde druk) Utrecht: Harcourt Book Publishers
- Maslow A. (1982) *Motivatie en persoonlijkheid* Rotterdam: Lemniscaat
- Rogels N. (2005) *Levensloopspsychologie* (tweede druk) Soest: Nelissen
- Verhoeven N. (2006) *Wat is onderzoek? praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs* (tweede herziene druk) Middelburg: Boom onderwijs
- Wilterink N. (2003) *Samenlevingen, een verkenning van het terrein van de sociologie* (vijfde druk) Groningen: Wolters Noordhoff
- Winkelaar P. (1996) *Methodisch werken* (derde herziene druk) Utrecht: De Tijdstroom

Studies:

- Academie Sociale Studies Ede, *Een onderzoek naar de keuze van eerstejaars voor richting MWD of SPH en de motieven daarachter*, juni 2009, Christelijke Hogeschool Ede.
- Learners for life: student approaches to learning: results from PISA 2000

Internetsites:

- Lee, P. van der (september 2005) *stem de lesstof af op de rijpheid van de hersenen* www.jellejolles.nl/algemeen/downloads/stemlesstofafoprijpheidhersen.pdf - Geraadpleegd van 1 tot 31 mei 2010.
- Maslow A. (1934) *De motivatietheorie van Abraham Maslow*. <http://home.wanadoo.nl/a.heer/Maslow.htm> - Geraadpleegd van 1 maart 2010 t/m 1 juni 2010.
- Mooren J.H. (z.j.) *Humanistische psychologie* www.humanistischecanon.nl/humanistische_psychologie - Geraadpleegd 1 tot 31 mei 2010.

Bijlagen: De enquête

Bijlage 1 Begeleidende brief aan de SLB docenten

Zwolle, 17 Maart 2010

Beste SLB-er,

We zullen ons eerst even voorstellen. Wij zijn Evelien in 't Veld en Roy Visser. Wij zijn vierdejaars SPH studenten en zijn bezig met ons afstudeeronderzoek.

Binnen de school of Social Work (SSW) van de christelijke Hogeschool Windesheim zijn 3 opleidingen: CMV, MWD en SPH. Vanuit het managementteam van de School of Social Work kwam de vraag om onderzoek te laten doen naar vermoedelijke verschuivingen in het studentenaantal binnen deze opleidingen.

Het gaat hierbij om de vraag die ligt bij het managementteam van de School of Social Work over het gegeven dat dit jaar meer dan voorheen, studenten voor MWD kiezen en niet voor SPH. Ook is er een vermoeden dat steeds meer studenten na het 1^e jaar overstappen van SPH naar MWD.

Het managementteam wil laten onderzoeken wat de redenen/motieven zijn voor deze verschuiving in de studiekeuze. Er kunnen bepaalde factoren zijn, die nauwelijks te beïnvloeden zijn, zoals de reputatie van bepaalde beroepen en belangstelling in de pers, maar misschien zijn er ook elementen in de voorlichting en/of het 1^e jaar curriculum die studenten sterk beïnvloeden in hun keuze.

Wij gaan op de vraag van het MT in om onderzoek te doen naar de motieven voor de vermoedelijke verschuiving van de studiekeuze van de 1^e jaar studenten.

Dit hebben we ook besproken met Geertje Grooten. Zij heeft ook al contact met u opgenomen via de mail. Met haar hebben we een mogelijkheid gevonden om de studenten te bereiken voor onze enquête. Alle SLB-ers die eerstejaars begeleiden, ontvangen deze brief met enquêtes

Op 29 Maart 2010 moeten de eerstejaars studenten hun definitieve studiekeuze bekend maken. Door middel van deze enquête kunt u als SLB-er nogmaals gebruik maken om de studenten te wijzen op deze belangrijke keuze. Tevens bestaat er de mogelijkheid om nogmaals aandacht te besteden aan dit onderwerp.

We hopen op veel respons. Daar hebben we u bij nodig. Onze vraag is daarom ook of u deze enquête wilt laten invullen aan al uw eerstejaars studenten in de SLB les. Voor ons is het van belang voor ons onderzoek. We willen de opleidingen binnen de School of Social Work allemaal op een hoger niveau brengen. Wij hopen door middel van deze enquête een aanbeveling te kunnen doen bij het MT, met gebruik van uw medewerking.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

Roy Visser en Evelien in 't Veld

Bijlage 2 Begeleidende brief bij de enquête

Beste student,

Wij zijn bezig met ons afstudeeronderzoek. We doen onderzoek in opdracht van het Management Team van de School of Social Work naar de beweegredenen voor de studiekeuze van voltijd studenten zowel het 4 jarig traject als het verkorte traject.

Zoals jullie weten bestaat de School of Social Work uit drie opleidingen:

1. Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV)
2. Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)
3. Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)

Er zijn veel overeenkomsten tussen deze opleidingen en deze werken daarom ook samen. Het eerste jaar is oriënterend en er is daarom ook gekozen voor een gezamenlijke propedeuse. Je ontdekt in het eerste jaar waar jouw interesses en capaciteiten liggen en je beslist welke studierichting het beste bij jou past. Er bestaat nog een mogelijkheid om te switchen in het eerste jaar, voor 29 maart. Ongeacht welke inschrijfkeuze je hebt gemaakt in september 2009.

Wij willen d.m.v. deze enquête meer te weten komen over jullie beweegredenen om een studierichting te kiezen. Deze beweegredenen willen wij bekijken en deze gaan wij voorleggen aan het Management Team. Het doel van het onderzoek is dat de studiekeuzes van studenten met de beweegredenen daarbij in kaart worden gebracht. De uitkomsten van het onderzoek zullen gebruikt worden om het onderwijs en de voorlichtingen in het propedeusejaar eventueel aan te passen of juist zo te laten zoals het nu is.

Wij stellen het zeer op prijs als je deze enquête voor ons wilt invullen. Deze enquête kan voor jouw een steuntje in de rug geven bij het maken van je studiekeuze, doordat alle aspecten van de keuze aan bod komen. Hierdoor kun je bij jezelf nagaan of je wel goed hebt stilgestaan bij je keuze.

Jouw enquêtegegevens zullen niet voor andere doeleinden worden gebruikt en anoniem worden verwerkt.

Het invullen van de enquête neemt hoogstens 10 minuten van je tijd in beslag.

Succes en bij voorbaat dank voor de medewerking,

Evelien in 't Veld
Roy Visser

Bijlage 3 De enquête

Algemene vragen

Wat is je geslacht?

☐ Man

☐ Vrouw

Wat is je leeftijd?

..... Jaar

Welke vooropleiding heb je gedaan?

☐ VWO

☐ Havo

☐ MBO opleiding – soortgelijk aan Social Work

☐ MBO opleiding – niet soort gelijk aan Social Work

Bij welke opleiding heb je in september 2009 ingeschreven?

☐ SPH

☐ MWD

☐ CMV

Welk traject volg je op dit moment?

☐ voltijd 4-jarig traject

☐ voltijd verkort 3 of 3.5 jarig traject

Wat was de reden van je inschrijfkeuze?

☐ mijn vrienden/ vriendinnen kozen ook die richting

☐ de gekozen richting werd mij aangeraden door leraren of ouders

☐ ik heb zelf besloten deze richting te kiezen

Schoolvakken

Geven de schoolvakken jou een juist beeld van de verschillende opleidingen binnen de School of Social Work?

☐ Ja

☐ Nee

Hebben docenten invloed op het maken van jouw studiekeuze of je SPH, MWD, CMV gaat doen?

☐ Ja

☐ Nee

Welke vakken hebben invloed op het maken van je studiekeuze?

- ☐ Methodisch werken
- ☐ SLB
- ☐ Psychologie
- ☐ Recht
- ☐ Muzisch agogische Methodiek
- ☐ Basiscommunicatie
- ☐ Pedagogiek
- ☐ Organisatiekunde
- ☐ Politicologie
- ☐ Praktijkleren
- ☐ Psychologische stromingen
- ☐ KBA
- ☐ KBB
- ☐ KBC
- ☐ Groepsdynamica
- ☐ Anders, namelijk:.....

Salaris

Ben je op de hoogte van de salarissen die je krijgt binnen de werkvelden Social Work?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Vind je hoogte van salaris belangrijk bij het maken van je studiekeuze SPH, MWD of CMV?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Voorlichting

Heb jij op je vooropleiding een goed beeld gekregen van de opleidingen SPH, MWD, CMV?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Geeft je SLB-er een goed beeld van de verschillende opleidingen in het eerste jaar?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Biedt Windesheim voldoende mogelijkheden om je te oriënteren wat de verschillende beroepen inhouden?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Is de voorlichting die je krijgt over de verschillende werkvelden (open dagen, minoren voorlichtingen etc.) bepalend in het maken van jouw studiekeuze?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Is de voorlichting die gegeven wordt op school helder genoeg om een studiekeuze te maken?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Vooropleiding

Werd er op je vorige school veel aandacht besteed aan het maken van je studiekeuze?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Was het beeld dat decanen/docenten gaven op je vorige school over de opleiding Social Work hetzelfde als die je voor ogen had?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Media

Heeft de manier waarop de beroepen van Social Work in het nieuws zijn (de media) invloed op het maken van jouw studiekeuze?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Hebben programma's als: *the nanny*, *van etter tot engel enz.* invloed op het maken van jouw studiekeuze?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Omgeving

Hebben mensen in jouw persoonlijke omgeving een rol in het maken van je studiekeuze?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Heb jij een rolmodel voor ogen (kan zijn in de eigen omgeving, maar ook daar buiten) die bepalend is voor jouw studiekeuze die je gaat maken/hebt gemaakt?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Inhoud van de beroepen

Ik heb nu een helder beeld van de inhoud van de werkvelden SPH, MWD en CMV

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Je bent nu een halfjaar bezig met de opleiding, twijfel je aan de in september gekozen studierichting?

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ een beetje

De volgende aspecten hebben een invloed gehad bij het maken van mijn studiekeuze?

1.....

2.....

3.....

Welke aspecten vanuit school heb je gemist bij het maken van je studiekeuze?

1.....

2.....

3.....

Ik kies uiteindelijk voor de volgende richting:

☐ SPH

☐ MWD

☐ CMV

Bedankt voor het invullen van deze enquête, zoals aan het begin geschreven zullen wij jullie gegevens anoniem verwerken.

We hopen dat jullie een goede keuze gaan maken of hebben gemaakt voor jullie opleiding.

Groetjes Evelien en Roy